

Info rádió, Aréna, 2012.03.21. 19:07:55-19:56:56

Exterde Tibor: - Jó napot kívánok az Aréna hallgatóinak, Exterde Tibor vagyok. A stúdióban itt van Darák Péter a Kúria elnöke, a beszélgetést felvételtől hallják. Háromnegyed kettő előtt néhány perccel kezdtük. Elnök úr köszönöm, hogy elfogadta a meghívást.

Darák Péter: - Köszönöm a meghívást, üdvözlöm a hallgatókat.

Exterde Tibor: - A közigazgatási tárca a szaktárca közleménye szerint a Velencei bizottság észrevételeit figyelembevéve készítették el a bírókról és a bíróságokról szóló törvény módosítását. A Kúrián valamilyen változást ez okoz?

Darák Péter: - A Kúriát a Velencei bizottság állásfoglalása egy tekintetben érinti. Ez pedig a jogegységi eljárások kérdése. A jogegységi eljárásoknál azt veti fel a Velencei bizottság, hogy a felső bíróságok gyakorlatának a kötelező figyelembevétele előírása esetlegesen az alsófokú bírák értékelésében való megjelenítése sértheti a bírói függetlenséget.

Exterde Tibor: - Mit lehet erre válaszolni amikor nálunk ez egy meglehetősen bevett gyakorlat?

Darák Péter: - Előre kell bocsátanom, hogy a Velencei bizottság nagytekintélyű komoly szakemberekből álló szakmai bizottság, amelynek a véleményére állásfoglalására oda kell figyelni. Mégis azt gondolom, hogy lehetnek olyan szempontok amelyeket a Velencei bizottság esetlegesen nem értékelt megfelelő súllyal. Ilyen az amit Ön is említett, nevezetesen, hogy a jogegységi eljárás egy nagyon régi magyar történelmi tradíció, több mint száz éves múltra tekint vissza. És ennek gyakorlatilag a második világháború utáni időszaktól eltekintve folyamatos gyakorlata volt. Ezen tulajdonképpen érdemi változtatás nem történt az 1997-es újbóli bevezetése történt meg. 1997-től a mai napig ilyen kifogás nem érte a magyar igazságszolgáltatást.

Exterde Tibor: - Elméletileg hangsúlyozottan elméletileg ki lehetne vezetni a magyar rendszerből a jogegységi határozatokat?

Darák Péter: - Ez erről a kérdéstről komoly szakmai vita folyt az elmúlt időszakban. Épp a jogegység határozatok kötelező jellegével kapcsolatosan. Egyesek úgy látták, hogy a kötelező jelleg kimondására nincs szükség, mások leginkább a büntető igazságszolgáltatás oldaláról érkező álláspontok ennek a szükségességét fogalmazták meg. Végül is a jogalkotó úgy döntött, hogy a jogegységi határozat kötelező jellegét kimondta. De én azt gondolom, hogy ha ilyen deklarált hatása nem is lenne a jogegységi határozatoknak, akkor is hasonló módon érvényesülnének.

Exterde Tibor: - Valamilyen formális vagy informális ismerete van-e arról, hogy mi lesz a válasza a magyar kormánynak?

Darák Péter: - Erről nincs tudomásom.

Exterde Tibor: - Sajtóhírek szerint a kormány azt is vállalta, hogy a bizottsággal egyeztetve módosítja az alaptörvény átmeneti rendelkezéseit, hogy a bírák nyugdíjkorhatárára valamilyen más szabályozás lépjen életbe. Erről van információja, hogy ez hogyan működik? Mert erről viszont nem jelentek meg részletek.

Darák Péter: - Arról tudok ami a sajtó nyilvánossága előtt is megjelent, hogy egy a francia megoldáshoz hasonló javaslatot tett a magyar kormány, ami tudomásom szerint a bizottság nem fogadott el. Szeretném leszögezni azt, hogy a jogalkotás aktuális kérdéseiben kúriai elnökként semmiképp nem szeretnék semmilyen tekintetben állást foglalni vagy megnyilatkozni. Egy bíró és különösen egy kúriai elnök a hatályos jogszabályokhoz törvényekhez kell, hogy ragaszkodjon.

Exterde Tibor: - Akkor ebben a pillanatban amíg ezek a hatályos jogszabályok hogyan készül arra a helyzetre, amit a bírák nyugdíjazása majd előállít?

Darák Péter: - Nagyon fontos szempont az, hogy a Kúria működése zökkenőmentes legyen. És a hatályos törvények által előírt nyugdíjba vonulás ne járjon olyan hatással a kúria működésére aminek jól kereső állampolgárok látják a kárát. Ne húzódjanak el az eljárások. Ennek érdekében gyakorlatilag a mindenkori helyzet feldolgozását végezzük tehát ahogy folyamatosan távoznak el kollégák, kezdik meg a felmentési idejüket, úgy történnek tanács összehívások, átcsoportosítások. Azért, hogy a munka folyamatosan folyék. Ez egyébként

mintegy előrevetíti azt a hosszútávú célt is, hogy a korábbi hármas bírói tanácsok helyett ami a Legfelsőbb Bíróság felállítását szerkezetét jellemezte, nagyobb bírói tanácsok bíráljanak el azonos ügycsoportba tartozó ügyeket. Ezt ugyanis én előnyösebbnek, hasznosabbnak tartom.

Exterde Tibor: - Változó vagy azonos összetételben?

Darák Péter: - A nagy tanácsok összetétele természetesen meghatározott. Hiszen az ügyelosztási rendben ezeket a nagy tanácsokat szerepeltetni kell. De nyilván ha egy nagy tanácsban két tanácselnök és három vagy négy előadó bíró dolgozik, akkor az aktuális ügyekben ezek ez az összetétel ez változhat.

Exterde Tibor: - Hogyha a hármas tanácsok helyett nagy tanácsokat építenek a Kúrián, akkor ezek elméletileg kevesebb ügyet tudnak egyszerre folyamatban tartani nem?

Darák Péter: - Nem, hiszen párhuzamosan is zajlanak az eljárások. A hangsúly azon van, hogy a szakmai vélemények egy kicsit tágabb körben fogalmazódjanak meg. Ne szűküljenek le annak a három embernek a felfogására akik folyamatosan egy ügyszakot tárgyalnak.

Exterde Tibor: - Több vita lesz ezeken a tanácsokon belül? Több konzultáció?

Darák Péter: - Én azt várom, hogy igen, sokrétűbb bonyolultabb érvelések és minőségibb munka fogja jellemezni a nagy tanácsokat.

Exterde Tibor: - Továbbra is tartja azt, hogy a felmentésüket töltő bírókat azalatt is meg majd később is szakértőként valamiféle tanácsadóként kívánja a bíróságon belül tartani?

Darák Péter: - Igen, én azzal a kéréssel fordultam a nyugdíjba vonuló kollégáimhoz, hogy aki meg tudja oldani az akár a felmentési ideje alatt is folytassa a munkáját, illetve számítok rájuk a bírói jogviszony megszűnését követően is. Hiszen számtalan olyan feladat található a Kúrián, amit e nagy tapasztalatú bíró kollégák kiválóan el tudnak látni.

Exterde Tibor: - Nem fog a szervezeten belül feszültséget okozni, hogy a nagy tapasztalatú korábban vezetőként dolgozó vagy szakmai tekintélyként dolgozó bírók most egy más pozíciót töltenek be? És talán szabadabban is bírálhatják vagy szabadabban véleményezhetik az ítéleteket?

Darák Péter: - Én azt gondolom, hogy ez nem egy könnyű személyes helyzet egyik bírótársam számára sem. De én úgy ismertem meg a kollégáimat, hogy egy ilyen változást is megfelelő emberi méltósággal viselnek.

Exterde Tibor: - Ugye körülbelül húsz bírót érint a Kúrián. Hányan vállalták ezt eddig?

Darák Péter: - Miután végleges válaszom minden kollégától még nincs, határozott számot nem tudok mondani. De az eddigi beszélgetésekből úgy tűnik, hogy a kollégák jelentős része továbbra is szeretne a Kúrián dolgozni.

Exterde Tibor: - Személyében érinti a következő kérdés, mert hogy a Bírói Tanácsnak, az Országos Bírói Tanácsnak törvényerejénél fogva tagja. A kormány javaslata szerint a Bírói Tanács fokozott ellenőrzési felügyeleti jogot kap a Bírósági Hivatal felett? Ezt a kormány korábban szükségtelennek tartotta, hiszen nem így tervezte el a rendszert. Ezzel a fokozott felügyelettel egyetért?

Darák Péter: - Ez egy bonyolult kérdés és ahhoz, hogy erre megfelelő választ találjunk, ahhoz egy kicsit vissza kell tekinteni. Az 1997-es bírósági igazgatási reform tulajdonképpen egy szinte korlátok nélküli bírói önigazgatást valósított meg. Ebben a bírói önigazgatási rendszerben egy testület viselte az igazgatásért a legtöbb felelősséget. Ezt a testületet különösen az elmúlt időszakban nagyon sokan kritizálták, nagyon sok olyan véleményt fogalmaztak meg a testület munkájával kapcsolatban, hogy nem képes fontos döntéseket meghozni, nem képes a szükséges erőforrás átcsoportosításokat elvégezni. Ennek hatására történhetett meg az, hogy már a 2010-es évben megtörtént egyfajta hatáskör áthelyezés az Országos Igazságszolgáltatási Tanács testületétől, annak elnökéhez. És ennek azt gondolom, hogy egyfajta következménye az a jogalkotói felfogás, hogy nagyon komoly döntési jogköröket helyezett a 2012. január elsejétől felálló rendszerben az Országos Bírósági Hivatal elnökének a kezébe. Tehát ennek a változásnak van egy hosszabb története, egy meghatározott irányú logikája. Tehát amikor arról beszélünk, hogy milyen döntési jogköröket birtokol az Országos Bírósági Hivatal elnöke, akkor nem szabad figyelmen kívül hagyni azt sem, hogy a hatékonyság és a megfelelő erőforrás átcsoportosítási döntések meghozatala testületi hatáskörben az elmúlt időszakban elmaradt.

Exterde Tibor: - Jó. De ez a megoldás amivel most a tanács plusz jogosítványokat kap ez újabb kérdéseket vet fel például azt, hogy az ítélkező munka egységességének biztosításáról vonja el az energiákat amit vonhatja el az energiákat, amit korábban egy veszélyként fogalmazott meg.

Darák Péter: - Le kell szögezni, hogy nekem semmilyen különleges jogköröm nincs az Országos Bírói Tanácsban. Csak a mandátumom keletkezése különböztet meg a többi tagtól. Miután én a törvény erejénél vagyok tagja ennek a Bírói Tanácsnak. Azonban elgondolkoztam azon, hogy vajon szerencsés lenne-e az, ha az Országos Bírói Tanácsot például a Kúria elnöke vezetné, hiszen a jelenlegi törvényi szabály azt mondja, hogy szolgálati idő szerinti sorrendben félévente változik a testület elnöke. És én arra jutottam, hogy hogy feltehetőleg jobb lenne ha amikor rám kerül a sor, akkor lemondanék erről a tisztségről. Ugyanis én ragaszkodom ahhoz, hogy én szakmai vezető vagyok és nem szeretnék ügydöntő hatásköröket egy igazgatási testület élén.

Exterde Tibor: - De a Kúria élén van ügydöntő hatáskör igazgatósági kérdésekben az marad?

Darák Péter: - Így van, de ez kizárólag a kúria hetvennégy fős bírói testületére alapozik.

Exterde Tibor: - Ezt a lépését már megfontolta, ezt tényként lehet közölni vagy még töpreng rajta, hogy amikor odakerül akkor majd azt mondja, hogy.

Darák Péter: - Ez gondolkozom, ezek a gondolatok most az Országos Bírói Tanács e hétvégén várható megalakulásával kapcsolatban merültek fel bennem.

Exterde Tibor: - Ami 24-én lesz.

Darák Péter: - 23-án lesz a megalakulás és 24-én már meghatározott napirendet tárgyal az Országos Bírói Tanács

Exterde Tibor: - égy tudom, hogy az igazságszolgáltatással kapcsolatos sarkalatos törvények kidolgozásában is résztvett. Meglepte, hogy ezek a sarkalatos törvények azok egyrésze ilyen nagy ellenállásba ütközött?

Darák Péter: - Hát ez egy nehéz kérdés. Ugyanis az a szempont ami engem vezetett akkor amikor észrevételeztem bizonyos törvényi konstrukciókat, az elsősorban a közigazgatási bíráskodás önállóvá válásának a szempontja volt. Hiszen 2002-től a Magyar Közigazgatási Bírák Egyesületének elnökéként tevékenykedtem és ezen egyesületi minőségemben éreztem felelősséget azért, hogy megfelelő szintű és színvonalú közigazgatási bíráskodási struktúra alakuljon ki Magyarországon. Tehát ezekkel a kérdésekkel amire Ön utal ezekkel a kérdésekkel én nem foglalkoztam.

Exterde Tibor: - Tehát nem is kellett, hogy meglepődjön. Szűk szakterületen dolgozott.

Darák Péter: - Így van.

Exterde Tibor: - Ez belül.

Darák Péter: - Így van.

Exterde Tibor: - A napokban mentett fel a Fővárosi Ítéletábró egy embert aki most már papíron is látszik, hét évet ült mint áldozat. Hogy lehet az ilyen ügyeket elkerülni? Vagy ezek becsúsznak?

Darák Péter: - Én nem alkotnék értékítéletet erről az ügyről. Két okból sem. Az egyik ok egy általános. A sajtó képviselőinek már többször elmondtam, hogy nem szerencsés az, ha egy kúriai elnök bármilyen elvi tételt fogalmaz meg egy konkrét ügy kapcsán. Hiszen ezek a szakmai kérdések más ügyekben is felmerülhetnek és nem volna szerencsés ha egy tárgyaló bírót az befolyásolna vagy fennállna annak a veszélye, hogy befolyásolja az elnökének a nyilatkozata vagy a felfogása. Ezért az ilyen vélemény alkotástól tartózkodom. A másik oka az, hogy ha jól tudom ebben a konkrét ügyben az alapügy lezárultát követően perújítási eljárás keretében került meghozatalra ez az újabb más döntés. A perújítási eljárás engedélyezésének szigorú törvényi feltételei vannak. Olyan új körülménynek kell felmerülni, ami egy másfajta elítélést is megalapozhat. Ebben az esetben tehát nem azonos a két ügy, hiszen egy alap büntetőügyről beszélünk és egy perújítási ügyről beszélünk. A kettő tényállásbeli alapja nem feltétlenül ugyanaz.

Exterde Tibor: - Magyarán el kell fogadnunk, hogy nagyon ritkán ugyan az életben talán még nem volt ilyen Magyarországon a Posoma ügy kivételével, előfordulhat ilyesmi. Nincs rá intézményi biztosíték?

Darák Péter: - Hát arra szolgál a perújítás intézménye, hogy hogy megoldást adjon az ilyen esetekre.

Exterde Tibor: - Ha felmerül az új adat.

Darák Péter: - Igen.

Exterde Tibor: - Nyomozó hatóság munkája során.

Darák Péter: - Így van.

Exterde Tibor: - Akkor.

Darák Péter: - Így van. De szeretném hangsúlyozni, hogy hogy az ilyen kérdésekben én azt szeretném elérni, ha a sajtó a Kúria szakmai kollégium vezetőjét keresné meg, hiszen ők hivatottak arra, hogy ilyen szakmai kérdésekben nyilatkozzanak.

Exterde Tibor: - És a kollégium vezetők fognak szakmai kérdésekben nyilatkozni? Mert a bírók általában szoktak ettől tartózkodni. Merthogy ők közben ítélkeznek is és a sajtó pedig egész nap hívja őket akkor.

Darák Péter: - Ha megengedi röviden bemutatom, hogy hogy milyen változás következett be a Kúria sajtómunkájában. És ez válasz lesz erre a kérdésre is. A magam számára azokat a témákat és megnyilatkozásokat szeretném fenntartani amelyek általánosak és a Kúria igazgatásával foglalkoznak. Én a feladatomban azt tartom, hogy a szervezeti intézmény személyi feltételeket biztosítsak ami a színvonalas ítélkezés és a színvonalas munka feltételeit biztosítja. Az ilyen jellegű szakmai kérdésekről pedig azt szeretném, hogyha a kollégium vezetői illetve a kollégiumok kijelölt szóvivői nyilatkoznának. Ez a büntető igazságszolgáltatás esetén épp egybe esik, hiszen Kónya István kollégium vezető úr látja el a szóvivői feladatokat is a Kúria büntető kollégiumában.

Exterde Tibor: - Hogy fognak felkészülni azokra a helyzetekre, amikor a sajtó nem feltétlenül csak szakmai kérdésekkel találja meg a bíróságot, hanem az igazságot kéri majd rajta számon nem feltétlenül a jogot. És ezt akkor hosszasan kell magyarázni.

Darák Péter: - Ha elvi elméleti kérdések lennének általánosságban, én állok a sajtó rendelkezésére. De változatlanul segítségemre lesz a Legfelsőbb Bíróság sajtótitkáraként korábban dolgozó kolléganőm Banisz Erika. Aki szintén segíti Önöket ezekben a kérdésekben.

Exterde Tibor: - Ő fogja elmagyarázni, hogy hogy kell ezt a dolgot nézni.

Darák Péter: - Igen.

Exterde Tibor: - Elnök úr, hogy készülnek fel az új feladatokra? A népszavazási ügyekben való eljárás, bírósági ítélet ellen benyújtott alkotmányossági panasz, ezek korábban nem voltak.

Darák Péter: - Így van. És én ezeknek az új feladatoknak nagyon örülök, mert ezekkel az új feladatokkal új szemlélet fog meghonosodni a Kúrián. Ebben teljesen biztos vagyok. És az ehhez vezető úton az első lépés az, hogy kialakuljon az első ilyen szervezeti egység amely ezekkel az új kérdésekkel foglalkozik. Az ügynevezett normakontroll tanácsba szóló pályázati felhívásokat kiírtuk, a pályázatok benyújtásra kerültek, a pályázatokat véleményezték a közigazgatási és munkaügyi kollégium bírái, valamint a Kúria bírói tanácsa. És épp a mai napon továbbítottam a köztársasági elnök úrhoz a kinevezési kérelmet. Azért nem árulok el semmilyen titkot a köztársasági elnök úr említésével, mert minden pályázó külső pályázó volt tehát ahhoz, hogy kúriai bírók legyenek lehessenek ahhoz előbb bírói kinevezést kell nyerniük.

Exterde Tibor: - És ezek a normakontroll tanácsok fogják az önkormányzati rendeletek szabályosságát, más törvénnyel ütközését elbírálni? Esetenként pótolni az önkormányzati rendeletet?

Darák Péter: - Így van, nagyon pontosan fogalmazott. Ez a két fő feladata lesz ennek a normakontroll tanácsnak. Amelyet a jelenlegi elképzelések szerint mindig a közigazgatási és munkaügyi kollégium vezetője fog vezetni és

ezek az új kollégák akik nagyon elmélyült alkotmányjogi ismeretekkel és tapasztalattal rendelkeznek, fogják érdemben elbírálni ezeket az ügyeket.

Exterde Tibor: - Akkor ez egy fix három fős tanács ?

Darák Péter: - Ez egyelőre egy fix három fős tanács, de én azt gondolom, hogy egy folyamat elején tartunk és ez a szervezeti egység talán az egyik legperspektivikusabb a Kúrián. Hiszen egyelőre ezt a tanácsot terheli majd az a feladat is, hogy a konkrét bírósági ügyekben lefolytatott alkotmánybírói valódi alkotmányossági panaszeljárások eredményét valamilyen módon a Kúria szervezetében rendezzék. Egy kicsit részletesebben el kell magyarázzam, mert ez bonyolult. Tehát 2012. január 1-től az Alkotmánybíróság jogot kapott arra, hogy konkrét bírósági ügyeket vizsgáljon meg abból a szempontból, hogy alkotmányos volt-e alaptörvényszerű volt-e a bíróságok eljárása. Ennek során alkotmánysértést is megállapíthat és ha ilyen történik, akkor a polgári peres eljárási rendbe tartozó ügyekben a Kúriának kell megállapítani, hogy hogyan állítható helyre az alkotmányos helyzet az adott ügyben. A büntető eljárási törvény hatálya alá tartozó esetekben pedig egy ilyen megállapítást úgynevezett megismételt eljárás követ, amely lehet vagy lefolytatható adott esetben a Kúrián is, de adott esetben az alsófokú bíróságot is kötelezhet.

Exterde Tibor: - És ennek az eredménye mindig valamilyen szabály lesz? Amit ez a tanács kimond és azt annak a félnek amellyel szemben az alkotmányossági panaszt benyújtották végre kell hajtania?

Darák Péter: - Nem a félre vonatkozik a Kúria döntése, hanem arra, hogy az eljárás melyik momentumát kell esetlegesen megismételni. Vagy milyen szintű döntést kell hatályon kívül helyezni és helyette új döntést hozni.

Exterde Tibor: - Elnök úr mit kellene tenni annak érdekében, hogy a bírósági szervezeten belüli kommunikáció az javuljon, mert ezt Ön is korábban és sok elődje is úgy ítélte meg, hogy ez nem tökéletes finoman szólva.

Darák Péter: - Ez az egyik kedvenc területem. Azért, mert ebben látok lehetőséget a legnagyobb előrelépésre. Én azt gondolom, hogy e tekintetben az elmúlt időszakban a bírósági szervezetben nagyon kevés előrelépés történt. Még mindig azoka hagyományos hierarchikus testületi működés jellemzi a bíróságokat mint a nyolcvanas években. És hiába volt lehetőség arra, hogy ennél gyorsabb és hatékonyabb módon merüljenek fel jogi problémák jussanak el a legfelsőbb ítélkező fórumra, ezeket a lehetőségeket a szervezet nem használta ki. Ezért a magam részéről mindent megteszek azért, hogy arra ösztönözzem a Kúria testületei és az alsóbb fokú bíróságokat is, hogy ezen változtassunk. Milyen lehetőségeim vannak erre? Az egyik legfontosabb lehetőség az, hogy minden évben kijelölhet a Kúria elnöke úgynevezett joggyakorlat elemző csoportokat amelyek a neuralgikusabb területeket megvizsgálhatják és arról egy összefoglaló jelentést készítenek. Ezen túlmenően az alsófokú bíróságok kollégium vezetőiknek kötelezettsége az, hogy az olyan határozatokat amelyekben valamilyen elvi tétel kerül kimondásra ami elvi jelentőségű, ezeket felküldjék a Kúriára és a Kúrián úgynevezett szakági közzétételi tanácsok választják ki ezek közül a döntések közül azokat a jogerős alsóbb fokú határozatokat amelyeket a Kúria lapjában a bírósági határozatokban elvi döntésként közzétesz.

Exterde Tibor: - Több jogi alap is van és ha valaki mindent olvassa akkor néha arra juthat, hogy nem mindegyikben ugyanaz van. Ezt akkor ennek vége?

Darák Péter: - Ez egy létező probléma. Ugyanis nemcsak a Kúriának van esetjogi gyűjteménye a bírósági határozatok, hanem az ítélőtábláknak is. Illetve működik egy harmadik újság is amely.

Exterde Tibor: - Most indult, kiváló.

Darák Péter: - Az elemzéseket az egy kicsit más jellegű. Én most az ítélőtáblai határozatok és a bírósági döntések folyóiratokra gondoltam, ezek csak határozatokat tartalmaznak. Valóban nincs nincs párbeszéd a három lap között és ezért megtörténhet az, hogy hogy megjelenik egy ítélőtáblai határozat ebben az ítélőtáblai folyóiratban majd ezt követően egy felülvizsgálati kérelem folytán a Kúria ezt a döntést megsemmisíti és erről az olvasók mit sem tudnak.

Exterde Tibor: - Hacsak nem olvassák mind a kettőt.

Darák Péter: - Igen.

Exterde Tibor: - Mondta néhány perce, hogy lehetősége van joggyakorlat elemző csoportokat felállítani. Felállított már?

Darák Péter: - Igen, ilyen szempontból az idei az egy csonka év, hiszen ennek az évnek az elején kellett gyorsan eldönteni, hogy milyen témákat vizsgáljunk és hogy mi legyen a csoport összetétele. A következő évtől ezt úgy tervezem, hogy már októbertől megkérdezzük a társszakmák képviselőit, ügyvédek, közjegyzőket, közigazgatást, hogy ők milyen téma vizsgálatát tartanák szükségesnek.

Exterde Tibor: - Kezdjük a leginkább közérthetővel. Büntető ügyszakban milyen jogelemző csoportot állított fel, mit vizsgálnak?

Darák Péter: - Ebben az évben azért nem jártuk végig ezeket a lépcsőket, mert minél előbb akartam indítani az elemző csoportok működését. Illetve annyira találó felvetések érkeztek a kollégiumoktól, hogy ezeket elfogadtam. A büntető kollégiumtól többek között az a felvetés érkezett, hogy érdemes lenne megvizsgálni, hogy vajon minden tekintetben helyes-e az a gyakorlat amit a felsőbb bíróságok az alsófokú döntések hatályon kívül helyezése kapcsán gyakorolnak. És nem lehet-e az, hogy bizonyos kérdésekben szükségtelen hatályon kívül helyezések hosszabbítják meg az eljárást és nem lehetne-e ezeket valamilyen módon kiküszöbölni. Tehát a büntető elemző csoport azt fogja vizsgálni, hogy a felsőbb bíróságok mindig megfelelő indokkal helyezik-e hatályon kívül az alsóbb fokú ítéleteket.

Exterde Tibor: - Na de ennek nincsenek nagyon szigorúan taxált törvényi feltételei, hogy mikor lehet illetve mikor kell hatályon kívül helyezni és mikor van más ennél kreatívabb megoldás?

Darák Péter: - Én azt gondolom, hogy természetesen ez nem teljesen kötött, hiszen a bírói mérlegelésnek mind a tényállás megállapítása mind a megalapozatlanság kérdésében azért van tere.

Exterde Tibor: - Polgári ügyekben mit vizsgálnak?

Darák Péter: - Polgári ügyekben már egy elkezdődött vizsgálatot folytatunk, hiszen december 12-e az általános szerződési feltételek érvényességével kapcsolatban polgári kollégiumi vélemény fogalmazódott meg, amit a legutóbbi márciusi bírósági határozatok számában tett közzé a polgári kollégium. És ehhez kapcsolódóan az általános szerződési feltételek érvényességének a kérdésében fog működni egy elemzőcsoport. Ami a banki szerződésekre tekintettel is izgalmas témákat vehet fel.

Exterde Tibor: - Ugye azok a legbonyolultabbak, de akkor az összes szerződés típus általános szerződési feltételeit megnézik? Mert ha én mobiltelefont veszek, ott is huszonöt oldalas általános szerződési feltételeket hivatkoznak be a szerződésbe.

Darák Péter: - Azt gondolom, hogy ezek a vizsgálatok inkább elvi tételek rögzítésére és tisztázására szolgálnak. És csupán olyan mélységben merülnek fel a konkrét ügyekben amely a probléma felvetéséhez szükséges.

Exterde Tibor: - Közigazgatási ügyekben van vizsgálat?

Darák Péter: - A közigazgatási kollégium egy közös elemzőcsoportot állított fel a polgári kollégiummal, mert jelentős problémák mutatkoznak abban, hogy a költségvetési támogatási ügyek azok milyen úton kerüljenek a bíróság elé. Teljesen vegyes a kép, alacsony szintű jogszabályok tömege szabályozza ezeket a kérdéseket. És egyik polgári bírósági utat enged a másik közigazgatási perre utalja a dolgot. Ezeknek az áttekintése és tisztázása az egyik ilyen közös elemzőcsoportnak a feladata. A közigazgatási kollégium másik elemzőcsoportja áttekinti a közigazgatási perek teljes eljárási szabályrendszerét, figyelemmel arra, hogy jövő január 1-től fel fognak állni a sarkalatos törvény előírása folytán a közigazgatási és munkaügyi bíróságok és ezt az alkalmat szeretnénk megragadni arra, hogy egy korszerű eljárási kódex is szülessen.

Exterde Tibor: - Az új Polgári Törvénykönyvet és a büntető kódexet ezt külön külön megvizsgálják vagy elég az amit eddig mondtak róla?

Darák Péter: - Ezeknek a törvényjavaslatoknak az észrevételezése folyamatosan zajlik. A büntető kollégium a napokban készítette el az észrevételeit, amelyet továbbított a jogalkotónak. Legjobb tudomásom szerint éppen most is zajlik egy kodifikációs megbeszélés ezzel kapcsolatban. És a polgári kollégium pedig épp ma tart egy értekezletet ahol véglegesítik a Polgári Törvénykönyvvel kapcsolatos kúriai észrevételeket. Azt kértem a kollégium vezető uraktól, hogy ezeket a kúriai észrevételeket nyilatkozatban is jelenítsék majd meg a saját nyilvánossága előtt.

Exterde Tibor: - Általában az ítéletek ugye nyilvánosak a bírósági eljárások kevés kivételtől eltekintve de ezeket végig. Az ítélet nyilvánosságán kíván valamit változtatni?

Darák Péter: - Az ítéletek hatalmas tömegben születnek, még a Kúrián is. És ezért egyfajta súlyozást feltétlenül szükségesnek tartok. Ennek az egyik jele az, hogy elrendeltem, hogy az elvi jelentőségű vagy a különösen nehéz megítélési ügyekről ha tárgyaláson történik az elbírálásuk, aznap készüljön egy egyoldalas sajtóközlemény ami azonnal felkerül a Kúria honlapjára. Ugyanez megtörténik a peren kívül elbírált ügyek esetében akkor amikor a felekhez már a határozat eljutott.

Exterde Tibor: - Hogy fogadták ezt a kollégiumban? Mert egy borzasztó bonyolult ügyet aminek az indoklása ötven-hatvan-száz oldalas lehet, hogy lehet egy nyomtatott oldalban összefoglalni anélkül, hogy a pongyolaság gyanúja ne merüljön fel?

Darák Péter: - Ez egy nagyon nehéz feladat, ezt most tanuljuk és gondolom, hogy egyre jobb és jobb megfogalmazások fognak születni.

Exterde Tibor: - Egyre költőibbek lesznek a végén és egyre tömörebbek?

Darák Péter: - Én azt gondolom, hogy ez egy egyfajta titkos iskolája az elvi tartalom megjelenítésének.

Exterde Tibor: - Ez egy műfaj.

Darák Péter: - Ez egy külön műfaj valóban.

Exterde Tibor: - Ugye a joggyakorlat elemzőcsoportoknak ha jól emlékszem, akkor szempontokat is kell majd az ítélkező bíró elé tenniük, de természetesen az ítéletre ez nem lesz kötelező. Milyen szempontok hiányoznak ma az ítélkezésből amelyeket szükségesnek lát megalkotni?

Darák Péter: - Ezt az ezzel kapcsolatos kijelentésemet korábban félreértették. Én az elemzőcsoportok munkájával kapcsolatban azt mondtam, hogy feltárnak bizonyos szempont rendszereket. Ezzel azt akartam mondani, hogy azokat a nézőpontokat jelenítik meg ezekben az összefoglaló jelentésekben, amelyeknek a figyelembevételével kell majd az ügyeket megítélni. De arra pontos iránymutatást nem fognak adni, hogy egy konkrét ügyben a bíró mit tegyen.

Exterde Tibor: - Világos, nem is lehet nyilván a konkrét ügyben a bírót senkinek semmire utasítani. De milyen szempontok elméletileg amelyek most Ön szerint hiányoznak abból a rendszerből ami a bírót segítené?

Darák Péter: - Példaként talán megemlíthetjük épp az általános szerződési feltételek érvénytelenségével kapcsolatos elemzést. Ebben az elemzőcsoportban például pénzügyi szakemberek közgazdászok is vannak. A közgazdasági szempontok miután a bírák jogi végzettségűek, eddig sokszor elsikkadtak egy döntés indokai közül. Ez az új szervezeti forma lehetőséget ad arra is, hogy kapcsolódó szakmák képviselőit megkérdezzük dolgokról. Ezzel a problémával egyébként saját magam is számtalanszor szembesültem, hiszen adópereket tárgyaltam és adóperekben számviteli ismeretek nélkül gyakorlatilag nem lehet létezni. És a bírák is sokszor azzal a problémával kellett, hogy szembesüljenek, hogy egy könyvvizsgáló szakértői véleménynek a megítéléséhez rendelkeznek-e megfelelő ismeretekkel vagy sem.

Exterde Tibor: - Nem erre való a szakértő? Rendelünk egy bírósági szakértőt aki megmondja, hogy a könyvvizsgáló.

Darák Péter: - Konkrét ügyben így van, de amikor egy ilyen szempont rendszert felvázolunk akkor akkor nagyon jól jön egy ilyen külső szakember.

Exterde Tibor: - És ez minden jogterületen kell majd lennie a tanácsok munkája eredményeképpen egy olyan szempont rendszernek ami kellően rövid ahhoz, hogy a bíró tudja használni az ítélkezési gyakorlatban? És ráadásul még fejleszteni is kell, mert hát mondjuk az üzleti élet az fejlődik.

Darák Péter: - Nem, nyilván ez ez egy illúzió. De próbálunk koncentrálni azokra az ügyekre amelyek megkívánják ennek a szempont rendszernek a felvázolását.

Exterde Tibor: - És hogy látja, ezek inkább polgári ügyek vagy inkább büntetőügyek?

Darák Péter: - Minden jogterületen megvannak a problémák és azt látom, hogy a Kúria szakmai kollégiumában kollégiumaiban magas szinten elemzik és vizsgálják ezeket a kérdéseket.

Exterde Tibor: - Azt mondta, hogy magas szinten van utánpótlása a Kúriának? Ugye az bírói pálya csúcsa.

Darák Péter: - Mi vagyunk a legkönnyebb helyzetben hiszen 2700 alsófokú bíró vár arra, hogy valaha kúriai bíró lehessen.

Exterde Tibor: - Várnak arra?

Darák Péter: - Én azt gondolom, hogy igen.

Exterde Tibor: - Hogy látják a szervezeten belül a hangulat megjavult?

Darák Péter: - A hangulat az egy viszonylagos kérdés. Nyilván minden generáció és minden eltérő szintű bíró másképp ítéli meg a helyzetet. De had említsem meg, hogy március 15-ét követően megjelentek a Kúrián az első alsófokú bírák akiket felrendeltünk abból a célból, hogy nézzék meg, hogyan dolgoznak a kúriai bírók, vegyenek részt tevékenyen ebben a munkában. És azt látom, hogy nagy érdeklődéssel és izgalommal kukkantanak bele a bíró kollégáim munkájába.

Exterde Tibor: - Hogyan tudják őket már elnézést a kifejezésért, hogy itt ugye mindenki nagy tapasztalatú bíró aki már a Kúrián van, de betanítani az újakat?

Darák Péter: - Általában az utánpótlás úgy történik, hogy a több fős három fős bírói tanácsból egy-egy kolléga távozik és a helyére érkezik egy új kolléga. Tehát egy kialakult felfogás rendben tanulja meg az ügyek elbírálásának a módját.

Exterde Tibor: - A bírók általában kifogásolni szokták, hogyha az ítélkezési gyakorlathoz bármilyen szempontokat adnak. A büntető kollégium elnöke is azt mondta legutóbbi nyilatkozatában, hogy az új Büntető Törvénykönyvben is vannak a bírói mérlegelést szűkítő törvényi rendelkezések. Ezt ki lehet küszöbölni? Vagy ennyit még le kell nyelni?

Darák Péter: - Hát erre a kérdésre általánosságban nehéz válaszolni, de a bíró az ügy ura, a bíró nagyon kifinomult eszköztárral rendelkezik arra, hogy hogy egy általa helyesnek jogszerűnek igazságosnak vélt döntést megfelelően megindokoljon.

Exterde Tibor: - Még mindig a bíró az ügy? Hát volt amikor közép mértéket írtak elő, a három csapás törvény az meglehetősen megkötötte a bíró kezét. Ugye ezek büntetőügyek mind.

Darák Péter: - Nyilván a jogalkotó valamilyen irányt megszab amikor a törvények koncepcióját módosítását elvégzi. Én azt gondolom, hogy a bíró kezéből senki sem veheti ki az ügyet.

Exterde Tibor: - De nem is érez ilyen próbálkozást? A politikusnak a parlamentben viszonylag könnyebb dolga van, különösen hogyha többsége van, mert szakmai szabályok bíraskodási szabályok őt nem kötik, politikai szabályok kötik.

Darák Péter: - Nyilván az egy másfajta szempontrendszer és nyilván teljes meggyőződésből születnek meg törvények. De én nem féltetem a bírókat.

Exterde Tibor: - A Kúria elnökének maradt törvényalkotási javaslattevési joga?

Darák Péter: - Az OBH elnökének útján terjeszthet elő ilyen a Kúria elnöke. Azonban ez az apró kis adminisztratív előírás engem nem hoz zavarba.

Exterde Tibor: - Tervez olyan javaslatot amellyel valószínűleg vagy a Ptk. vagy az új Büntető Törvénykönyv kapcsán?

Darák Péter: - Hát folyamatosan vannak ilyen javaslataink, már az év elején folytattunk kodifikációs tárgyalásokat a felülvizsgálati eljárások szűkítéséről a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztériummal. Ugyanis

szeretnénk szeretném azt elérni, hogy a Kúria ne apró-cseprő ügyek elbírálására fecsérelje az energiáját, hanem bíráljon el komoly ügyeket és csak annyi annyi ilyen ügy kerüljön a Kúria elé ami nem veszi el a figyelmét az elvi irányítástól.

Exterde Tibor: - És hogy fogja tudni a Kúriát kiemelni az időnként nagyon túlterhelt bíróságok sorából amiből Pesten azért több is van?

Darák Péter: - A Kúria illetve Legfelsőbb Bíróság története ilyen szempontból hullámvasút jellegű. Hiszen ha visszagondolunk arra, hogy 1997-es reform után a táblák felállításának elmaradásakor nagyon megszorodtak a Legfelsőbb Bíróság ügyei, ezt követően a táblák felállításával gyakorlatilag a hátralék elkerült az ítélőtáblákhoz. Ezt követően újra elkezdett nőni a felülvizsgálati ügyek száma. De én azt gondolom, hogy lassan beáll egy olyan trend ami egy elviselhető munkaterhet jelent. A problémát abban látom, hogy ha egy kúriai tanács legfőbb célja a konkrét ügyekkel való küszködés és nem pedig az, hogy megtalálja azokat az elvi tartalmakat amiket aztán a Kúria szellemi produktumaként nyilvánosságra tudunk hozni.

Exterde Tibor: - Milyen együttműködést tervez az igazságszolgáltatás más ágaival? Akár az ügyvédi hivatásrenddel, ők is benne vannak. Alkotmánybírósággal, ombudsmannal. Sokan vannak ebben a rendszerben.

Darák Péter: - A megválasztásom után tartott sajtótájékoztatóm kiemelttem, hogy nagyon fontosnak tartom azt, hogy a Kúria kiváló szakmai kapcsolatot építsen ki az Alkotmánybírósággal, az országgyűlési biztossal illetve a társszakmákkal. Ennél az első lépéseket megtettük, az Alkotmánybírósággal már több közös konferencián vettünk részt, az Alkotmánybíróság elnökével is több helyütt adtunk elő együtt én azt gondolom, hogy az elnök úr szemlélete és az én felfogásom között nincs nagy különbség és azokban az ügyekben ahol együttműködésre lesz szükség az alkotmányos panaszokkal összefüggésben, nem lesznek szemléletbeli problémák. Az országgyűlési biztos úrral is az elmúlt hetekben találkoztam és kerestük azokat a témákat ahol együtt tudunk működni ahol a szervezeteink szellemi értékeit össze tudjuk tenni, meghatározott kérdéseket meg tudunk vizsgálni. Az Ügyvédi Kamara elnökével is volt szerencsém találkozni és megkértem, hogy működjön közre tevékenyen abban, hogy az ügyvédi kar is vegyen részt az elemzőcsoportok jelentéseinek az észrevételezésében és színvonalasabbá tételében.

Exterde Tibor: - És az Ügyvédi Kamara képviselői ha a hírek igazak, akkor a bírói tanács munkájában konzultatívan résztvehetnek? Erről tud vagy ez nem egy eldöntött kérdés?

Darák Péter: - Ez egy új hír aminek jogszabályi alapja még nincs. És engedje meg, hogy nem utolsósorban megemlítssem azért a Közjegyzői Kamarát is akinek az elnökével szintén nagyon tartalmas beszélgetést folytattam arról, hogy milyen közös érdekeink és kérdéseink lehetnek.

Exterde Tibor: - Bírói egyesületekkel?

Darák Péter: - A bírói egyesületekkel az elmúlt időszakban nagyon szoros volt a személyes együttműködésem, hiszen magam is egy egyik bírói egyesület elnöke voltam. Én azt gondolom, hogy ez folytatódni fog, a Kúria elnöki széke ezen a felfogáson nem változtatott.

Exterde Tibor: - Mi az Ön kúriai elnöki felfogása? Szerep felfogása.

Darák Péter: - Az én szerep felfogásom egy egyfajta menedzser típusú felfogás. Tehát én azt gondolom, hogy hogy nekem azokat a feltételeket kell biztosítanom, amelyek egy színvonalas ítélkező és elvi irányító munkát biztosítani tudnak. És én úgy látom, hogy sokat tudok tenni azért, hogy a szükséges információk eljussanak a Kúria bíráihoz. Ebben látom a legnagyobb lemaradást.

Exterde Tibor: - A Kúria elnökét főbírónak is szokás nevezni, talán helytelenül, pongyolán, de rajta szokták számon kérni az igazságszolgáltatás függetlenségét is. Felkészült erre a feladatra?

Darák Péter: - Az igazságszolgáltatás függetlensége mindig az ítélkező bíró függetlenségén múlik. Nekem az a felfogásom, hogy amíg egy bíró előrelépése szakmai karrierje azon múlik, hogy szakmai testületek milyen véleményt mondanak róla, addig a bíró függetlensége nincs veszélyben.

Exterde Tibor: - És most szakmai testület mond róla véleményt?

Darák Péter: - Természetesen ha valaki pályázik arról egy szakmai kollégium alkot véleményét.

Exterde Tibor: - Nyomásgyakorlást tapasztalt már? Nem olyan nagyon régen kúriai elnök, de hát azért csodák nincsenek.

Darák Péter: - Nem és nem is fogok.

Exterde Tibor: - Nem veszi észre?

Darák Péter: - Ha történne ilyen próbálkozás akkor is elmegyek mellette.

Exterde Tibor: - Ezt korábban is így csinálta vagy soha nem tapasztalt korábban ilyesmit? Közigazgatási ügyekben azért vannak rázós kérdések.

Darák Péter: - Nézze, ez egy nagyon izgalmas kérdés és összefügg az egész magyar társadalmi berendezkedéssel, kommunikációs szokásokkal. Ez megérne egy külön műsort. Azt gondolom, hogy egy bírónak igenis ellent kell állni minden olyan próbálkozásnak ami egy ügy elbírálásában befolyásolni próbálja. Ilyen helyzetekkel természetesen minden bíró találkozik én is találkoztam, ezeket elhárítottam.

Exterde Tibor: - Hogy kell ezt elhárítani?

Darák Péter: - Én nem szoktam tudomást venni róla.

Exterde Tibor: - égy tesz mintha nem hallaná?

Darák Péter: - Igen.

Exterde Tibor: - És ez eddig mindig bevált.

Darák Péter: - Be szokott válni.

Exterde Tibor: - Elnök úr, köszönöm a tájékoztatást.

Darák Péter: - Nagyon köszönöm.

Exterde Tibor: - Az elmúlt egy órában Darák Péter a Kúria elnöke volt az Aréna vendége.